

IZZIVI KOPISTIKE na primeru alegorij z vhodnega stopnišča Narodnega muzeja

Ob 200 letnici svojega nastanka je Narodni muzej Slovenije pristopil k naročilu kopij dveh izmed štirih skulptur alegorij glavnega stopnišča. Originalne kamnite skulpture so bile izdelane leta 1885 na Dunajski kiparski zadrugi. Skulpture so začele intenzivno propadati hitro po postavitvi in že pred letom 1926 so bile demontirane ter shranjene v depoje muzeja. Leta 1979 so originale nadomestili s kopijami iz poliestra, ki so bile ravno tako zaradi dotrajanosti materiala interventno demontirane po 27 letih.

Primerjava stanja originalnih skulptur in kopij iz poliestra je pokazala številna odstopanja v sami formi, pri atributih, številnih reliefnih detajlih in postavitvi. Da bi dosegli kvalitetne in verodostojne kopije skulptur smo h kopistki pristopili s 3D tehnologijo, ki omogoča veliko več predelav ne, da bi pri tem posegali na že zelo propadle originale ali kopije.

Na osnovi preteklih izkušenj se je del popravkov izvedel na računalniškem modelu, številne detajle kot. npr. pšenica in reliefi na draperiji, pa so se rekonstruirali ročno kot del zaključne faze obdelave grobo rezkane forme iz poliuretana.

Izdelani so bili prostorski modeli tako obeh originalov kot kopij. Ob primerjavi le teh v virtualnem okolju je bilo ugotovljeno, da sta kopiji obeh alegorij po geometriji forme sicer verodostojni, kontraposti pa so popolnoma napačni. Figuri kopij odstopata od originalnih po vertikalni osi. Poleg tega so bila določena območja forme prilagojena, ker v novonastali situaciji zanje ni bilo prostora. Samo ugibamo lahko ali gre ob tem za posledico neprimerne kopiranja ali so bile prve kopije, izdelane v poliuretanu deformirane zaradi izpostavljenosti UV svetlobi.

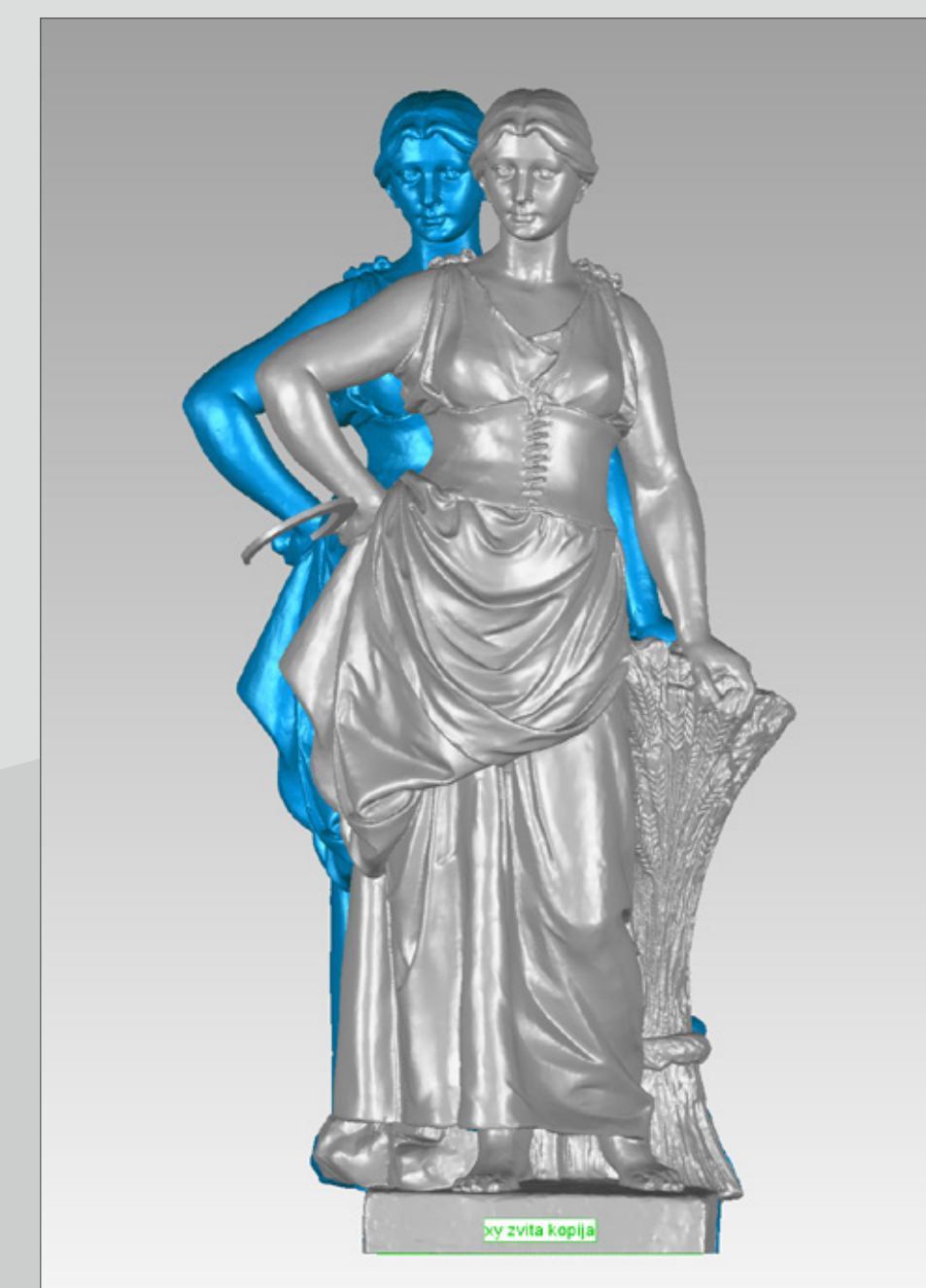
Večje napake geometrije forme so bile računalniško restavrirane, manjkajoči elementi pa po arhivski dokumentaciji domodelirani. Zatem sta bila korigirana kontraposta v vertikalni smeri. Programsko okolje omogoča izbor vplivnega območja, osi in smeri, ter rotacije deformacije. Vsi parametri so izbrani prosto glede na empirične sposobnosti operaterja, v veliko pomoč pa mu je predogled, ki dopušča korekture. Korekture so bile zaključene, ko je bila postavitev korigirane figure skladna s postavitvijo originala.

Kopiji sta se v novonastalem položaju znašli v dejanskih kontrapostih, ki sta bila pri prvotnih kopijah odsotna. S tem pa je prišlo do relativno velikega odstopanja v predelu glav v x osi in sicer gre pri alegoriji Poljedelstva za 18.5 in pri alegoriji Obrti za 11.4 – centimetersko razliko od položaja pri prvotnih kopijah. To nakazuje na popolnoma napačno postavitev prvotnih kopij.

Sodelavci na projektu:
Marko Zelenko, Silvo Metelko

Slika 1: Demontirani kipi. (foto: Nina Žbona)

Slika 2: Primerjava prvotne postavitve (v sivi) in kontraposta stare kopije (v modri). (foto: Rok Hafner)

Slika 3: Detajlna rekonstrukcija strukture površine. (foto: Špela Govže)

Slika 4: Razlika v nagibu podstavka med originalom (v sivi) in staro kopijo (v modri). (foto: Rok Hafner)

Slika 5: Prilaganje nagiba stare kopije (v zeleni) nagibu originala (v sivi) s pomočjo haptične tehnologije. (foto: Rok Hafner)